

*“La vida és molt perillosa. No per les persones que fan el mal,
sinó per les persones que se senten a veure-les venir”*

Albert Einstein

Assemblea de delegades i delegats de CCOO de Catalunya i d'UGT de Catalunya

La Farga de L'Hospitalet, 20 de gener de 2011

Amics, amigues, companys, companyes,

Bon dia. Gràcies per ser aquí.

Deixeu-me abans de començar expressar la solidaritat amb el poble tunisià, amb la lluita dels treballadors i treballadores tunisians que s'han revoltat contra un règim de manca de llibertats i contra una situació econòmica i social que els oprimia. Una lluita digna, un primer resultat just. El nostre suport a les organitzacions sindicals tunisianes i a la seva lluita per un futur millor.

Fa quasi 5 mesos, el 14 de setembre, estàvem també aquí, a la Farga, a l'Hospitalet, reunits en una gran assemblea en què ens vàrem emplaçar a donar la darrera empenta a la convocatòria de Vaga General del 29 de setembre. I pocs dies després, el 29S, vàrem aturar el país i es va visualitzar el rebuig social majoritari a com s'estaven fent les coses, es va fer evident que no estàvem disposats a deixar-nos imposar una reforma laboral, injusta i inútil, com s'està veient aquests mesos, i vàrem deixar clar que aquest país estava immers en el conflicte per la deriva antisocial de les mesures que estava prenent el govern des del passat mes de maig, en què s'inicien un seguit de contrareformes contràries als interessos dels treballadors i treballadores fetes sota el dictat dels especuladors financers.

Unes polítiques, unes mesures, lesives amb els treballadors i treballadores, que volen desregular el mercat de treball i arrabassar amb els drets laborals i socials que tants anys ha costat conquerir, per avançar en models d'individualització de les relacions laborals i socials. Perquè aquest és el model social que volen imposar els que estan impulsant un model de globalització econòmica sense regles ni controls, on els governs no facin polítiques al servei de la ciutadania sinó que actuïn al dictat dels especuladors financers i dels interessos de les grans corporacions multinacionals.

La vaga general va ser un èxit de participació i un èxit d'organització, ens va permetre explicar els motius i deixar clar que hi ha altres maneres de fer les coses. Vàrem deixar clar que AIXÍ NO i vàrem apuntar l'AIXÍ SÍ, les propostes, les alternatives, que ens omplen de raó. Si avui hem aconseguit reobrir un espai de negociació amb el govern, si avui hem aconseguit fer seure a la CEOE en la mesa del diàleg social i si els partits

polítics es plantegen abordar un procés de consens polític al voltant de les qüestions que hem posat sobre la taula, és perquè el 29S vàrem parar el país, perquè vàrem demostrar que la força de la unitat sindical quan s'omple de raons i té propostes, quan està a prop del sentir de la majoria, és capaç canviar la dinàmica de les coses.

En aquesta intervenció vull situar tres qüestions, on som, què passa i què fer. En primer lloc situaré algunes qüestions en relació a la situació econòmica i social en què ens trobem i que és on hem d'actuar per canviar l'estat de coses que no ens agraden; en segon lloc vull comentar quines són les propostes que el govern i els sectors empresarials i financers que donen suport a aquestes polítiques estan plantejant; i per acabar, en tercer lloc situar com ens plantejem avui encarar la situació. Qüestions que sens dubte s'explicaran en les següents intervencions però sobre les que vull situar algunes reflexions.

En primer lloc alguns apunts de la situació econòmica i social, ja que és des del coneixement de la realitat on podem definir respostes concretes i estratègies per garantir que els nostres drets es mantenen i avancen i evitar una gestió de la crisi lesiva amb els treballadors i treballadores.

La situació social i econòmica del país és complicada, això ja ho sabem, ho veiem, ho patim. I les polítiques que s'estan duent a terme no ajuden, més aviat al contrari, a encarar els problemes que tenim, ni impulsen la reactivació econòmica, ni generen ocupació neta, ni posen les bases d'un model productiu més sòlid, més equilibrat, més sostenible.

Aquest 2011 es mantindrà l'atonía econòmica, amb nivells de creixement baixos incapaços de crear l'ocupació necessària per disminuir els índexs d'atur escandalosos en què ens trobem, més de 600.000 persones aturades a Catalunya, més de 4 milions al conjunt de l'estat espanyol. La demanda interna continua sota mínims, degut tant a les polítiques salarials dutes a terme per les Administracions Públiques i les empreses, que lluny de mantenir el poder adquisitiu dels salaris els disminueixen, amb els efectes que té sobre el consum, com a les polítiques d'ajust pressupostari que retallen despesa social i inversió pública, renunciant a crear ocupació i a reactivar l'economia.

Algunes dades econòmiques positives com l'increment de les exportacions o del turisme, derivades del millor comportament econòmic dels països del centre i nord europeu, no tenen capacitat per compensar la caiguda d'activitat generada per la feblesa de la demanda interna. I, en tot cas, la creació d'ocupació per donar cabuda a qui busca feina està ralentitzada i la represa d'activitat en alguns sectors no genera ocupació, ja que l'increment de productivitat absorbeix l'increment d'activitat.

I, mentre, el sector financer segueix sense resoldre els seus problemes derivats de les pràctiques especulatives que va alimentar durant el boom immobiliari. Ara és presoner d'uns actius fixos no realitzables, habitatges i sòl acumulats pel refinançament de deute privat no reemborsable, i que ara està col·lapsant la circulació del diner, del crèdit a famílies i empreses dificultant el funcionament de l'economia.

El mercat de treball no revifa i l'atur de llarga durada viu l'amenaça de quedar-se sense l'ajut de 426 euros que vàrem aconseguir arrencar al govern ara farà un any i el perill de caure en l'exclusió social. Un atur que afecta de manera important els joves, amb índexs propers al 40% i que mostra com els baixos nivells de qualificació dificulten els processos de recol·locació. I la poca ocupació que es crea ho fa ja amb la nova normativa de la reforma laboral que evidencia que lluny d'aconseguir treball estable estan augmentant els nivells de temporalitat i de precarització del treball.

Una situació en la qual s'evidencia que mentre els costos laborals baixen l'IPC puja, un 3% el 2010, o les tarifes dels subministraments bàsics han tingut increments escandalosos aquest 2011, empobrint encara més els treballadors i treballadores.

I mentre a l'Estat tenim un govern afeblit per les seves insuficiències i per la resposta social a les seves mesures regressives, a Catalunya ens trobem immersos en el procés de canvi polític. El nou govern de la Generalitat tot just comença a aquests dies a definir i anunciar actuacions que ens fan esperar temps més difícils. S'apunten polítiques pressupostàries restrictives que al temps que no contribueixen a la represa econòmica, afebleixen la provisió de béns i serveis públics, tant en quantitat com en qualitat. Comencem a intuir perills en educació, sanitat, serveis socials, atenció a la dependència, que poden patir retallades importants, amb els efectes sobre les condicions de treball dels professionals que hi treballen però també sobre el conjunt de la classe treballadora, que podem patir un empitjorament de les condicions de vida amb la pèrdua de qualitat d'uns serveis que havíem conquerit com a drets de ciutadania i que han de contribuir a remoure els obstacles per a la igualtat efectiva.

Coneixerem els propers dies quines són les accions polítiques del nou govern de Catalunya, però hem d'exigir ja que volem un espai de concertació social que ens permeti a les organitzacions sindicals participar en la definició de les mesures i accions del govern, hem de reclamar que els espais de concertació que ens han costat tants anys aconseguir es mantinguin i potenciïn per tal d'intervenir des de la negociació, des de la concertació amb govern i empresaris en les polítiques econòmiques i socials del país. No podem deixar que s'exclouï de la participació a les organitzacions representatives dels interessos dels treballadors i treballadores i es situï aquesta funció en consells assessors de teòrics experts que no es sap a quins interessos representen.

Per tant la situació econòmica en què ens trobem és negativa, sense signes clars de reactivació, i socialment es corre el perill d'obrir espais de fractura social amb la instal·lació en l'atur de milers de persones que poden caure en l'exclusió social i amb un afebliment en la provisió dels béns i serveis públics. Una situació on el mercat de treball pateix ja els efectes negatius de la reforma laboral, que com ja vam dir no ajuda a crear ocupació però sí que facilita la seva destrucció amb menys drets als treballadors i a més augmentant la precarietat i la temporalitat en el treball. I una situació on no s'estan impulsant polítiques industrials actives que contribueixin a consolidar la posició dels sectors amb major volum d'ocupació i que incentivin aquells sectors emergents que poden assolir una posició competitiva en un mercat global.

En segon lloc, quines propostes impulsa el govern amb el suport de determinats sectors empresarials i financers? Quines són les lògiques de les mesures que s'estan prenent i proposant?

El context és complicat, però les polítiques que es fan no ajuden. Les polítiques pressupostàries restrictives tenen com a objectiu equilibrar el pressupost i combatre el dèficit; i les polítiques laborals i socials que s'impulsen volen incidir en els costos laborals. És la lògica de plantejar-se que la competitivitat de l'economia vindrà pels baixos costos laborals i per la baixada impositiva. Una lògica que no podem compartir, perquè ni permet atacar els problemes reals que tenim, econòmics i socials, ni ajuda a equilibrar els costos de la crisi entre els diferents sectors socials, ni ens posa en millor situació pel desenvolupament econòmic i social futur.

El govern, obeint els dictats dels grups especuladors financers, sobre el deute sobirà està plantejant un seguit de reformes, la laboral, la de la negociació col·lectiva, la de la seguretat social, que tenen com a motiu últim baixar el cost salarial de les empreses, baixant els costos d'acomiadament, facilitant la inaplicació dels convenis col·lectius i les relacions laborals individualitzades, retallant els salaris, insinuant futures baixades de cotitzacions socials. I el govern pretén dir-nos que aquestes són les úniques polítiques possibles perquè s'instal·li en la societat la resignació i puguin triomfar els continuats xantatges que ens volen imposar perquè acceptem retallades de drets llargament conquerits.

És la lògica de l'acció d'un govern que renuncia a fer política al servei de la ciutadania i actua sota la pressió dels especuladors financers, dels mercats que ens diuen. La lògica de l'excusa i el xantatge. L'excusa de qui vol aprofitar-se de la crisi per aconseguir avantatges a costa dels treballadors, amb mesures que no es justifiquen per la crisi sinó que aquesta s'utilitza com excusa per implantar-les, i que impregna un discurs de xantatge per a què acceptem el mal menor i caiguem en la resignació, perquè si no el dany encara serà pitjor.

Però aquestes no són les mesures que necessitem, estan en contra de les necessitats econòmiques i socials del país. El futur de la competitivitat del país no està en els baixos salaris, està en un model productiu capaç d'incorporar major flexibilitat pactada en l'organització del treball, d'incorporar més coneixement i recerca que permeti innovar en productes i processos productius. El futur econòmic del país està en un major equilibri sectorial, que no faci dependre l'economia dels sectors de la construcció i el turisme, està en la millora de la capacitat exportadora de les empreses perquè disposin de plataformes físiques per a la internacionalització, està en la millora del subministrament energètic, telemàtic, de distribució. Està, en definitiva, en canviar les bases del model productiu.

No serem competitius fent les mateixes coses i de la mateixa manera que ho fan al Nord d'Àfrica, encara que sigui amb els seus salaris. Serem competitius pel valor afegit que incorporarem a la nostra producció en termes de qualitat, en termes d'innovació. Serem competitius amb un sistema financer capaç de tornar a fer fluir el crèdit entre l'estalvi privat i la inversió productiva. Però per això cal reformar en profunditat el sistema financer, gravant les operacions especulatives, transparentant la dependència

immobiliària, que és el que està qüestionant la solvència i està gravant la credibilitat financera en els mercats externs, controlant les retribucions d'uns alts directius que cobren més de 200 vegades que les categories baixes.

I a l'igual que les reformes que planteja el govern no són avui les imprescindibles, les polítiques pressupostàries que s'estan aplicant tampoc són les que necessitem. La lògica d'assolir l'equilibri pressupostari retallant despesa i inversió pública és una renúncia clara al paper motor que el pressupost públic ha de fer en moments de crisi. El pressupost públic avui ha de ajudar a crear ocupació de manera directa i incentivar la inversió productiva en sectors estratègics, que a més d'afavorir el canvi de model productiu reactivin l'economia. Avui és un error la política fiscal que impulsa el govern, quan renuncia a una reforma fiscal en profunditat que equilibri la contribució dels diferents sectors socials a dotar dels recursos suficients per fer polítiques públiques o a planificar una estratègia de lluita contra el frau i l'economia submergida. Unes polítiques fiscals que a Catalunya segueixen abundant en la desfiscalització de les rendes altes, ara de nou intentant, com ja ha anunciat el President Mas, eliminant l'impost de successions, o el que és el mateix, renunciant a ingressar 400 milions d'euros i afavorint a l'1% més ric de la població que avui seria subjecte d'aquest impost, i després ens vindrà a dir que no hi ha recursos per finançar el dèficit.

I, en tercer lloc, com encarar la situació. Només ho apunto, ja que en Cándido i l'Ignacio de ben segur ens explicaran amb més precisió l'estat de la qüestió.

La situació econòmica i social és complicada. Les propostes i les mesures que impulsen els governs són contràries als interessos que defensem. Què fer en aquesta situació? En primer lloc reconèixer que això és així, però reconèixer també que tenim alternatives i propostes per encarar la situació d'altra manera. I, en segon lloc, posar en valor el procés de mobilitzacions que fa més de dos anys que venim duent a terme en el marc de la unitat sindical i que el 29S va tenir el seu punt més àlgid.

La vaga del 29S, la mobilització sostinguda que venim mantenint, és un dels elements que està en la base de l'afebliment que avui té el govern. La vaga del 29S va generar un rebuig social majoritari a la manera com s'estan fent les coses, i això explica la solitud del govern amb les propostes de reforma o les conclusions del propi Pacte de Toledo que no dóna suport a la proposta estrella del govern d'allargar l'edat legal de jubilació als 67 anys.

Hem d'aprofitar la força acumulada en aquest procés. Hem aconseguit obrir un nou escenari, un escenari de negociació en què hem fet seure el govern i la CEOE, un escenari on s'obre pas la possibilitat d'un consens polític al voltant d'algunes de les reformes que el govern vol imposar. Fa un mes aquest escenari no era previsible, però la posició sindical forta, la solidesa de la unitat sindical, la capacitat propositiva demostrada, la possibilitat d'aprofundir el conflicte social amb una nova convocatòria de Vaga General, ha fet possible obrir aquest nou un escenari de negociació. Un marc de negociació al qual no hem de renunciar a esgotar-lo amb la voluntat d'assolir un acord. Sabem que és difícil i complicat, però un acord pot permetre equilibrar les mesures proposades i limitar l'agressió que planteja el govern. En aquest escenari hem de deixar clars els nostres objectius: evitar la imposició unilateral de propostes

regressives del govern en pensions i negociació col·lectiva; i reforçar el paper del sindicalisme confederal per la seva utilitat intervenint i acordant les qüestions d'interès dels treballadors i treballadores.

I per això avui estem negociant, perquè la major utilitat de la funció social del moviment sindical és aconseguir acords que ens permetin evitar noves retallades i recuperar els drets arrabassats amb la reforma laboral, acords que garanteixin que les reformes que s'han d'entomar, atesa la crítica situació econòmica del país, respectin els drets essencials dels treballadors en relació al reforçament del sistema públic de pensions, evitant la instal·lació d'un sistema mixt públic-privat que és el que amaga l'enorme pressió que els grups asseguradors i financers estan situant sobre la taula; acords que ens permetin garantir un marc de relacions laborals que té en la negociació col·lectiva i el conveni la seva màxima expressió, evitant que s'obri la via a la individualització de les relacions laborals, que és el que pretén la proposta del govern i de sectors empresarials de facilitar la inaplicació del conveni quan l'empresari ho plantegi o que el conveni vigent ja no sigui la base sobre la qual negociar el nou conveni; acords que ens permetin garantir la protecció social de les persones aturades de llarga durada que poden quedar desprotegides per l'eliminació de l'ajut de 426 euros; que ens permetin garantir el manteniment del poder adquisitiu de les pensions, davant la proposta de congelació feta pel govern; la recuperació dels salaris dels empleats públics; acords que ens permetin abordar les necessitats dels joves i aturats de llarga durada i instaurar de plans de xoc específic que prioritzin polítiques actives en relació a la seva requalificació i reinserció laboral; acords que ens permetin abordar polítiques industrials actives i una política energètica que millori les bases materials per canviar el model productiu...

Aquests són alguns dels elements que avui són a la taula de negociació i que estem disposats a veure com avancen en aquests dies d'intensa negociació, perquè l'acord és el més útil, perquè l'acord permet evitar imposicions unilaterals del govern. Però també hem de ser conscients que si l'acord no és possible i el govern pretén mantenir la política de reformes regressives, contràries al manteniment d'un marc de relacions laborals, que retalli drets dels pensionistes actuals i futurs allargant la vida laboral als 67 anys, si vol continuar pel camí de lesionar drets laborals i socials imposant retalls, aleshores haurem d'intensificar la pressió i la mobilització per canviar les coses. Hem de preparar-nos per l'acord, però també pel desacord. Per això avui és important aquesta assemblea, perquè ens permet conèixer on som, què ens hi juguem, disposar d'informació que ens permeti fer el debat amb els companys i companyes al centre de treball. Hem d'acompanyar la negociació amb informació i suport que generin un corrent d'opinió favorable a les nostres posicions. Per això aquests dies són crucials i cal que estiguem mobilitzats, informats i informant.

I més enllà de la negociació no oblidem que tenim el repte de la reversibilitat de la reforma laboral, i ara exigirem que els reglaments que despleguen la llei minimitzin les propostes més negatives. Però sabem que amb això no n'hi ha prou, que el fons de la llei de consolidar-se ens du a un mercat de treball cada cop més precari, amb menys drets, amb més arbitriarietat, i per tant cal canviar la llei. Ja ho vàrem dir que una llei es canvia amb una altra llei i per això aquests propers dies es posarà en marxa una ILP (Iniciativa Legislativa Popular) promoguda per CCOO i UGT per recollir les signatures

necessàries per obligar al Congrés dels Diputats a debatre de nou la reforma laboral però sobre les nostres propostes. Es necessiten 500.000 signatures, això és un tràmit i nosaltres no volem un tràmit, volem una mobilització que permeti que milions de treballadors i treballadores obliguin als diputats i diputades a posicionar-se davant de la nostra proposta. Per això aquests dies serà una gran prova de la nostra capacitat de mobilitzar, de generar aquest corrent ampli d'opinió dels treballadors que permeti transformar la realitat.

Acabo, agraint de nou l'assistència i encoratjant-vos a informar als companys i companyes de com estan les coses, a acompanyar la negociació i a preparar-nos per l'acord, que s'haurà d'explicar si s'hi arriba, o pel desacord, que ens obligarà a mobilitzar-nos per canviar l'estat de les coses.

Gràcies doncs, per ser ací i per la funció que realitzeu. Els delegats i delegades sou la força real del sindicalisme, la que el 29S va parar el país, però també la que va ser atacada per aquells que volen acabar amb el sindicalisme, amb els sindicats, perquè els fem nosa, perquè volen acabar amb els drets que tant ens va costar conquerir i saben que no ho permetrem. Per això us encoratjo també a reforçar el sindicalisme, l'afiliació i la representativitat, a reforçar les idees d'un sindicalisme de classe al servei dels interessos dels treballadors i treballadores i a seguir projectant amb la vostra funció de delegats i delegades un exemple d'ètica, de dedicació, de compromís, de transparència.

Salut i bon treball.

Joan Carles Gallego
Secretari general de CCOO de Catalunya